

Ontruimingsplan Hervormde Kerk Polsbroek en Vlist

Hervormde kerk Polsbroek en Vlist

Dorp 24

3415 PG Polsbroek

Datum: Augustus 2026

Inhoud

Voorwoord	3
1. Inleiding	4
2. Oorzaken/redenen voor een ontruiming	4
3. Organisatie	5
4. Alarmering	5
5. Ontruimingsprocedure	6
5a. Ontruimingsprocedure Kerk	6
5b. Ontruimingsprocedure Silo	7
Wat te doen bij dreiging van buitenaf	8
6. Instructies per functie	9
6a. Instructie: Koster	9
6b. Instructie kerkrentmeester	10
6c. Instructie hulpverleners:	10
6d. Instructie kerkgangers:	10
7. Aandachtspunten voor het gedrag bij de ontruiming	11
8. Aandachtspunten voor de verzamelplaatsen na de ontruiming	11
9. Coördinatiepunt	11
10. Beheer van het ontruimingsplan	12
11. Overige punten	12
12. BHV-coördinator/koster	12
Dit verzamelpunt het grasveld achter de begraafplaats (aan de oostkant)	
Situatietekening	13
Tekeningen en ontruimingsinstructies	14
Tekeningen en ontruimingsinstructies	15
Preventieve richtlijnen	16
Praktisch waar de hulpmiddelen staan	17
Bijlage	18

Voorwoord

Dit ontruimingsplan is ontworpen om in geval van een calamiteit de ontruiming van de kerkzaal zo snel en soepel mogelijk te laten verlopen. Deze ontruiming geldt alleen voor de Eredienst en niet voor een trouw of rouwdienst.

De noodzaak hiertoe kan zijn een brand, wateroverlast, stormschade, bommelding, gaslekage of andere voorkomende gevallen.

Om te voorkomen dat een onleesbaar en moeilijk onderhoudbaar document ontstaat, is er gekozen voor een korte en bondige omschrijving van de ontruimingsprocedure.

De kerkhulpverlening, bestaande uit Kerkrentmeesters, EHBO-ers/ Bhv'ers en koster, zien het als haar taak dit document/ ontruimingsplan up to date te houden.

Deze hulpverleners zijn in het bezit van een geldig BHV- certificaat of een EHBO-diploma of een medische opleiding.

Ook de jaarlijkse ontruimingsoefening zal door dit team worden georganiseerd. Deze procedure maakt duidelijk wat van eenieder verwacht wordt.

Wij vertrouwen erop dat dit ontruimingsplan een positieve bijdrage levert aan de veiligheid van iedereen in de kerk van Polsbroek en Vlist.

Het plan geldt voor de aanwezige personen in het gebouw of op het kerkplein.

1. Inleiding

Dit ontruimingsplan is bedoeld om na een brandmelding of andere calamiteit de kerkgangers:

1. Zo snel mogelijk in veiligheid te brengen, oftewel zo snel mogelijk, geordend en goed georganiseerd het kerkgebouw/silo te doen verlaten;
2. Persoonlijk letsel ten gevolge van een noodsituatie te voorkomen.

Het kerkgebouw bestaat uit één ruimte.

Indeling gebouw:

Kerk

- Twee hallen/entrees
- 1 achter in-/uitgang
- Zij in- en uitgang
- Boven etage met orgelruimte

Capaciteit

- Kerk: maximaal 444 personen

Algemene gegevens

- Hervormde gemeente Polsbroek en Vlist
- Adres: Dorp 24
- Postcode en plaats: 3415 PG Polsbroek

2. Oorzaken/redenen voor een ontruiming

Enkele voorbeelden van situaties waarvoor het noodzakelijk is om het kerkgebouw te ontruimen zijn:

- rookontwikkeling door kortsluiting in een elektrisch apparaat (orgel)
- een brand in het kerkgebouw
- een gaslekkage
- een bommelding
- bij het onwel worden van een gemeentelid.

Maar denk ook aan een brand of een gaslekkage in directe nabijheid van het kerkgebouw of een ontruiming in opdracht van politie of brandweer.

3. Organisatie

De kerkrentmeesters nemen de functionele leiding neemt bij calamiteiten. De BHV-coördinator/koster en de kerkrentmeester fungeren samen als een duo. Daar de BHV-coördinator en koster dezelfde persoon is, wordt in het vervolg van dit plan over de koster gesproken. De volgorde van kerkrentmeester in het duo is als volgt:

1. Cock Verweij
2. Michel Versluis
3. Kees-Jan de Wit
4. Gert-Jan Flier

De hiërarchie m.b.t. de verantwoordelijkheid en bestrijding in geval van calamiteiten is als volgt samengesteld:

- De koster
- Kerkrentmeester
- De aanwezige bedrijfshulpverleners en EHBO'ers, in het kerkgebouw (verder te noemen als hulpverleners)

4. Alarmering

- Constatering van brand en/of andere calamiteit wordt direct gemeld aan de koster.
- De koster meldt dit bij de kerkrentmeesters. De kerkrentmeesters (2) beslissen na overleg of er een daadwerkelijke ontruiming in gang gezet wordt. De koster meldt de brand en/of andere calamiteit via zijn/haar smartphone via de 112-app. (Dan weet de meldkamer direct de locatie.) Of via de alarmcentrale 112, aan de brandweer en de politie.

5. Ontruimingsprocedure

5a. Ontruimingsprocedure Kerk

- In de kerk is het ontruimingsplan niet door middel van bordjes en/of plattegrond aangegeven.
- Bij een constatering van brand en/of andere calamiteit, tijdens een kerkdienst, wordt dit direct gemeld aan de koster. De koster meldt dit direct bij de kerkrentmeester.
- Twee kerkrentmeesters overleggen vervolgens samen of er al dan niet ontruimd moet worden. De kerkrentmeester neemt vervolgens de beslissing tot wel of niet ontruimen.
- De kerkrentmeester geeft aan de kerkgangers het sein voor ontruimen via een megafoon of de geluidsinstallatie als die nog in werking is.
- Ook wordt er dan in overleg een kerkrentmeester naar de crèche in het gebouw silo gestuurd om daar het ontruimingsplan in werking te stellen.
- De kerkrentmeester verzoekt de kerkgangers het gebouw onmiddellijk te verlaten via de (nood)uitgangen en zich direct huiswaarts of zich naar de parkeerplaats tegenover het kerkplein te begeven, zodat geen hinder ontstaat voor de hulpverlenende instanties op de openbare weg en rondom het kerkgebouw gelegen terrein.
- De koster stuurt de hulpverleners aan.
- De koster van dienst meldt de brand en/of andere calamiteit via zijn/haar smartphone middels de 112-app of via het alarmnummer, aan de brandweer en de politie. Het telefoonnummer van de alarmcentrale is 112.
- De in het kerkgebouw aanwezige hulpverleners begeleiden de kerkgangers en in het bijzonder moeilijk lopende of invalide personen en gewonden naar de uitgangen, zodanig dat alles veilig en ordelijk verloopt.
- De koster van dienst zorgt voor afsluiting van de technische installaties van het gebouw (als dit noodzakelijk is om branduitbreiding tegen te gaan):
 1. Gas: hoofdkraan bevindt zich in de meterkast
 2. Elektriciteit: hoofdschakelaar bevindt zich in de meterkast
- In direct gevaar bevindende en/of gewonde personen zullen eerste hulp ontvangen van de dichtstbijzijnde hulpverlener(s).
- De kerkrentmeester/koster controleert de ruimtes op achterblijvers.
- Na algehele ontruiming verzamelen hulpverleners zich bij de koster.
- Deze houdt een appèl van alle hulpverleners bij de parkeerplaats tegenover de kerk, waarna hij/zij zijn/haar bevindingen meldt aan de externe hulpdiensten (bevelvoerder brandweer/politie).

5b. Ontruimingsprocedure Silo

Voor het gebouw Silo is een ontruimingsplan bij calamiteiten gemaakt.

Dit betekent dat bij de verbouwing gekeken is naar routes om bij brand of andere ernstige calamiteiten zo spoedig mogelijk vanaf verschillende plekken met een zo kort mogelijke route het gebouw te kunnen verlaten. In Silo is dit aangegeven met bordjes 'Nooduitgang' en in de zalen zelf met een plattegrond van het gebouw en een verzamelplek.

Plattegrond

In elke zaal hangt een plattegrond van het gebouw. Ook hier staat een route op aangegeven om zo snel mogelijk het gebouw te verlaten. Het is handig om deze plattegrond eens een keer te bekijken.

Verzamel op veilige plek

Bij calamiteit is het belangrijk dat we niet alle kanten op lopen of rennen, maar dat we verzamelen op een veilige afstand van het gebouw. Zo zijn we veilig, maar kunnen we elkaar ook terugvinden. Voor de begane grond van Silo is dit verzamelpunt het grasveld achter de begraafplaats (aan de oostkant) en voor de bovenverdieping verzamelen we ons op het gazon van de pastorie. De kerkrentmeester die vanuit de kerk gestuurd is om de ontruiming in silo in gang te zetten, controleert na ontruiming of alle ruimtes leeg zijn.

Hereniging ouders met kinderen na ontruiming

Bij een calamiteit verzamelen de mensen die kinderen in silo hebben uit de kerk zich bij de parkeerplaats tegenover het kerkplein. Zo blijven we bij elkaar en behouden we overzicht. Ouders kunnen na ontruiming (sein 'veilig') van het gebouw Silo hun kinderen buitenom via de begraafplaats ophalen bij hun verzamelpunt en dat is het grasveld achter de begraafplaats (aan de oostkant. Dit is om te voorkomen dat ouders hun kinderen niet gelijk gaan ophalen na ontruiming van de kerk.

Wat te doen bij dreiging van buitenaf

Er is sprake van toenemende aandacht voor veiligheid in gebouwen. Er wordt ook steeds meer nagedacht over het risico van dreigingen van buitenaf. Denk daarbij aan situaties die kunnen ontstaan vanuit de omgeving, aan invloeden of personen buiten het gebouw. Het risico van geweld/ terreur of aanslagen wordt in de plattelandsomgeving als het onze als relatief klein aangemerkt. We noemen deze mogelijke vorm toch. Het behoort onderdeel te zijn van een voorgeschreven calamiteitenplan.

Wanneer er ooit sprake zou zijn van een calamiteit, een aanslag of iets dergelijks, dan is een voorgeschreven calamiteitenplan. Wanneer er sprake zou zijn van geweld uiting, dan is het van zeer groot belang om niet uit het gebouw weg te vluchten. Zoek in dergelijke omstandigheden meteen zelfbescherming, door op de eigen zitplaats weg te schuilen tussen het meubilair en door stil te zijn. Het direct op de vloer gaan zitten is daarbij een goede keuze. Houdt u zoveel als mogelijk uit het zicht en wees stil op die plaats tot nadere aanwijzingen volgen. Houd er wel rekening mee dat de kosten in dergelijke omstandigheden, als daar aanleiding voor lijkt, handelend optreedt en bijvoorbeeld de verlichting uit kan/ zal schakelen.

6. Instructies per functie

6a. Instructie: Koster

- De koster meldt de brand en/of andere calamiteit aan de kerkrentmeester. In overleg met kerkrentmeester(s) neemt hij/zij de beslissing tot wel of niet ontruimen.
- De koster meldt de brand en/of andere calamiteit via zijn/haar smartphone middels de 112-app of door het alarmnummer 112 te bellen en geeft melding van de volgende zaken:
 - zijn naam en functie;
 - adres van het kerkgebouw: Hervormde Kerk Polsbroek en Vlist Dorp 24 3415 PG Polsbroek.
 - wanneer en hoe de brand of calamiteit is ontstaan;
 - aantal geschatte aanwezige personen;
 - voortgang van de ontruiming en of er eventuele gewonden zijn.
- De koster trekt een geel hesje aan.
- De koster ziet erop toe dat de kerkrentmeester de opdracht geeft tot ontruiming van het gebouw door middel van een megafoon of indien mogelijk de geluidsinstallatie.
- De koster/kerkrentmeester stuurt de hulpverleners aan die zich melden. Daar waar nodig kan hij ook de aanwezige kerkenraad en/of gemeenteleden inschakelen.
- De kerkrentmeester stelt zich op voor bij de preekstoel en vertrekt na ontruiming, controleert de ruimte en vertrekt naar de verzamelplaats.
- De koster meldt de bevindingen, na aankomst, aan de bevelvoerder van de brandweer, politie of ambulancepersoneel en blijft ter beschikking. Deze melding bevat de volgende punten:
 - grootte van brand/calamiteit;
 - de plaats waar de brand zich bevindt;
 - aantal geschatte aanwezige personen voor de brand of andere calamiteit;
 - wijze van algehele ontruiming;
 - het geschatte aantal nog aanwezige personen in het kerkgebouw.
- Houdt na algehele ontruiming, appèl van de hulpverleners op de parkeerplaats tegenover het kerkplein.

6b. Instructie kerkrentmeester

- De kerkrentmeester(s) overlegt met de koster over het al dan niet overgaan tot ontruimen. De kerkrentmeester neemt de beslissing tot het wel of niet ontruimen.
- De kerkrentmeester licht de voorganger in over de ontruiming.
- De kerkrentmeester geeft het sein voor ontruimen. Hij gebruikt hiervoor de megafoon of de geluidsinstallatie.
- Verzoekt kerkgangers het gebouw onmiddellijk te verlaten via de (nood)uitgangen en zich spoedig huiswaarts te begeven, zodat geen hinder ontstaat voor de hulpverlenende instanties op de openbare weg en rondom het kerkgebouw gelegen terrein.
- Trekt een geel hesje aan.
- Stelt zich op samen met de koster na de ontruiming bij de parkeerplaats tegenover het kerkplein.
- Blijft gedurende de gehele ontruiming contact houden met de koster.

6c. Instructie hulpverleners:

- Alle hulpverleners trekken een geel hesje aan. Deze hesjes liggen in de hal bij de achter ingang van de kerk en ook in de eerste bank waar de kerkrentmeesters zitten.
- Melden zich onmiddellijk bij de koster en volgen zijn aanwijzingen.
- Eén hulpverlener gaat naar de verzamelplaats.
- Begeleiden, na verzoek hulpbehoevende personen naar de dichtst bijzijnde uitgangen voor het verlaten van het gebouw.
- Verlenen eerste hulp bij direct in gevaar bevindende en/of gewonde personen. Als personen gewond of in gevaar zijn wordt dit door een andere hulpverlener direct gemeld aan de koster.
- Trachten de brand met aanwezige blusmiddelen te blussen.
- Na algehele ontruiming (opnieuw) melden bij de koster bij de ontruimingsplaats, voor het te houden appèl door de koster (parkeerplaats tegenover het kerkplein).

6d. Instructie kerkgangers:

- Verlaten onmiddellijk, na verzoek tot ontruiming door de kerkrentmeester, het kerkgebouw via de dichtstbijzijnde (nood)uitgang. Invalide, mindervalide en bejaarden personen moeten zich kenbaar maken aan de hulpverleners en/of mede kerkgangers voor begeleiding naar de dichtstbijzijnde (nood)uitgang.
- Volgen instructies op van de hulpverleners (herkenbaar aan de gele hesjes) en/of hulpverlenende instanties.
- Begeven zich direct huiswaarts na het verlaten van het kerkgebouw, zodat geen hinder ontstaat voor de hulpverlenende instanties op de openbare weg en rondom het kerkgebouw gelegen terrein.
- U neemt uw spullen mee naar buiten.

- Ook de ouders van kinderen die in de crèche zijn verlaten de kerk via de dichtstbijzijnde (nood)uitgang en gaan dus NIET naar silo om hun kinderen op te halen. De praktijk leert dat ‘kruisende verkeersstromen’ tot gevaarlijke situaties leidt. Daarnaast heeft de crèche-leiding geen overzicht meer als enkele zijn meegenomen.

7. Aandachtspunten voor het gedrag bij de ontruiming

- Voorkom paniek en help elkaar, let op gasten, ouderen, minder validen en kinderen. Een rustige ontruiming gaat sneller dan een wilde ontruiming waarbij iedereen door elkaar heen loopt en men elkaar voor de voeten loopt.
- Praat zo weinig mogelijk; er is dan meer concentratie en eventuele instructies zijn dan duidelijker te horen.

8. Aandachtspunten voor de verzamelplaatsen na de ontruiming

De regel is dat de aanwezigen zich of huiswaarts begeven of naar de parkeerplaats tegenover het kerkplein en zich daar verzamelen.

De weg moet worden vrijgehouden voor de hulpverleningsdiensten.

Algemene opmerking voor ontruiming:

Alle kerkgangers die te voet gekomen zijn moeten zich direct huiswaarts keren. De overige mensen die met de auto gekomen zijn of kinderen crèche hebben begeven zich naar de parkeerplaats tegenover het kerkplein.

9. Coördinatiepunt

Tijdens de ontruiming en zo lang daarna als nodig is, is er een coördinatiepunt. Dit punt bevindt zich gezien vanuit de zij-uitgang van de kerk, naar de parkeerplaats tegenover het kerkplein. De koster en de kerkrentmeester bevinden zich hier na ontruiming.

10. Beheer van het ontruimingsplan

- Het ontruimingsplan wordt jaarlijks besproken in het overleg van Kerkrentmeesters, waarna het indien nodig bijgesteld wordt. Het wordt beoefend met koster, kerkrentmeesters en hulpverleners.
- Na bijstelling wordt het ontruimingsplan tijdens de kerkenraadsvergadering besproken en vastgesteld.
- Alle betrokken partijen worden indien nodig over het ontruimingsplan jaarlijks geïnformeerd.
- Het ontruimingsplan moet concreet zijn en actueel blijven!

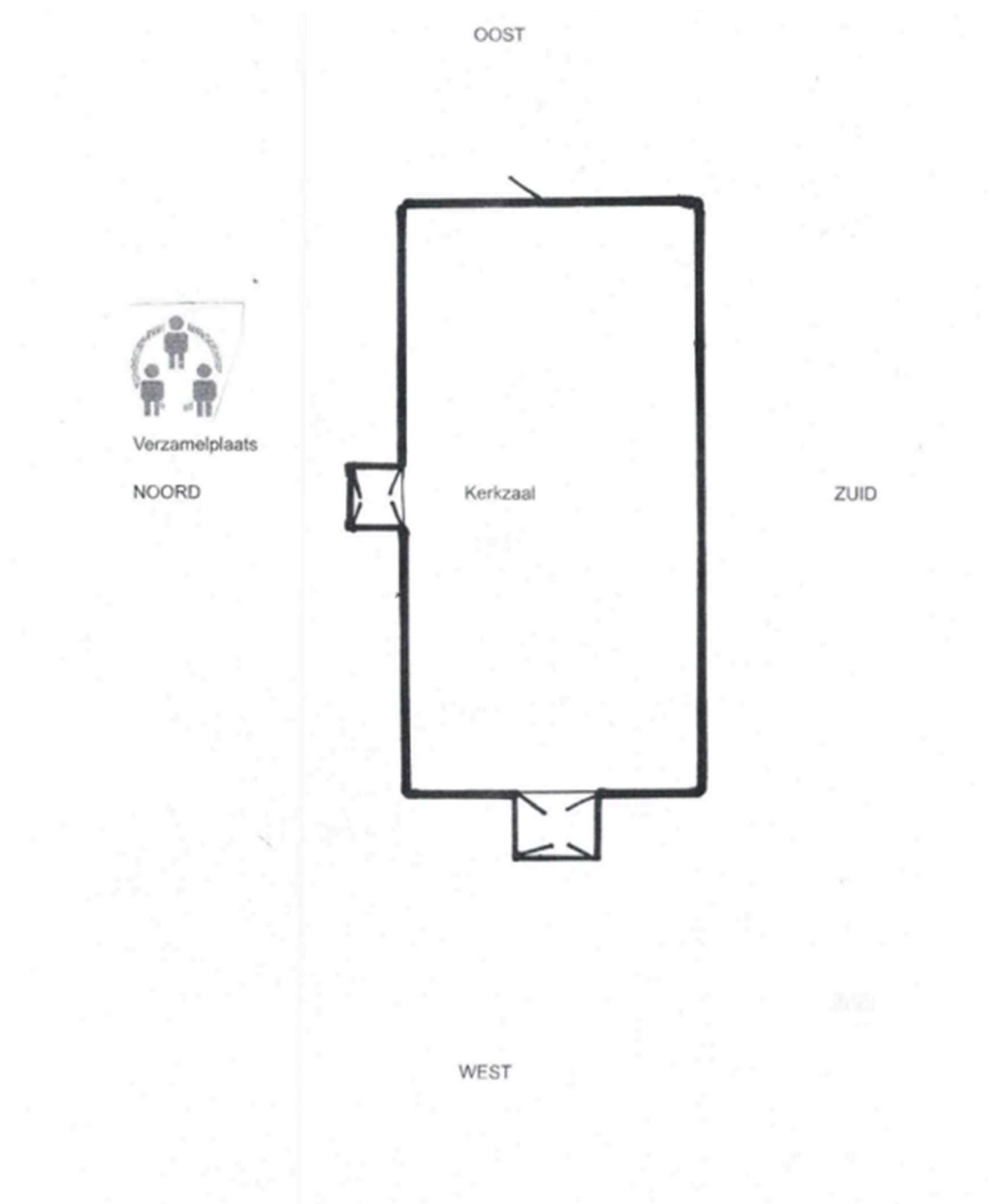
11. Overige punten

- Bij het onwel worden van een gemeentelid. De koster gaat naar betrokken persoon toe.
- De koster belt indien nodig 112. Bij harstilstand, de AED hangt achter de deur in het poortje links naast het dorpshuis.
- Bij verhuur van het gebouw heeft de koster dezelfde rol als hierboven besproken.
- De vluchtroutes moeten met één handeling te openen zijn.
- Bij het verlaten van de kerk zijn beide uitgangen geopend.

12. BHV-coördinator/koster

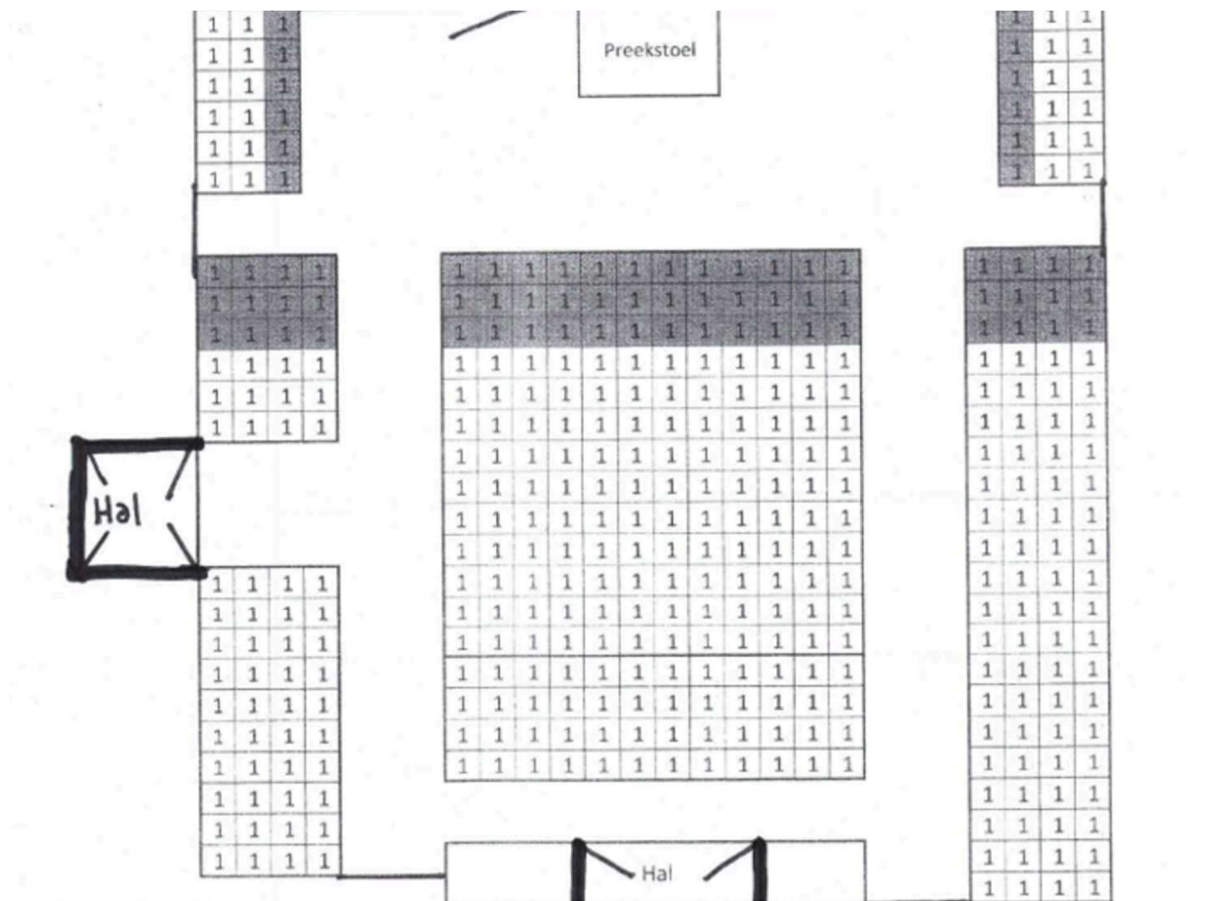
De koster is de BHV-coördinator.

Dit verzamelpunt het grasveld achter de begraafplaats
(aan de oostkant) Situatietekening

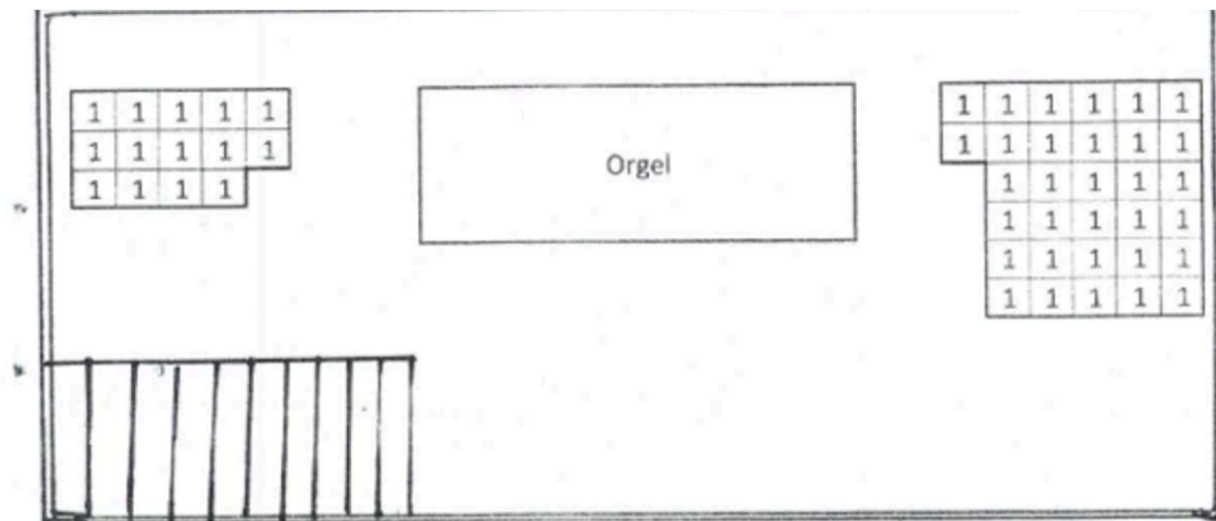
Tekeningen en ontruimingsinstructies

Kerkzaal begane grond

Tekeningen en ontruimingsinstructies

Kerkzaal 1^e verdieping

Preventieve richtlijnen

- Er moet op worden toegezien dat alle in- en uit-, doorgangen en vluchtwegen worden vrijgehouden van obstakels. Zoals bijvoorbeeld meubilair en dozen.
- Buitendeuren en nooduitgangen dienen van binnenuit gemakkelijk te openen te zijn.
- In het gebouw zijn noodzakelijk blusmiddelen aanwezig en worden periodiek gecontroleerd. Ze zijn steeds voor onmiddellijk gebruik beschikbaar en bereikbaar. Ze dienen zodanig te zijn aangebracht dat altijd duidelijk is waar het materiaal zich bevindt.
- Voor trappen en in gangen mogen nooit goederen of voorwerpen worden opgeslagen die vluchtroutes blokkeren.
- In het gebouw mogen geen brandgevaarlijke stoffen anders dan voorgeschreven worden opgeslagen.
- Bij het verrichten van brandgevaarlijke handelingen en/of reparaties dient altijd de nodige voorzorg in acht genomen te worden.
- Losse snoeren mogen in geen enkel opzicht gevaar voor uitglijden, struikelen en vallen veroorzaken.
- Alle hulpverleners dienen op de hoogte te zijn van de aanwezigheid en werking van blusmiddelen en materialen.
- De kerkenraad en alle hulpverleners dienen op de hoogte te zijn van het aanwezige ontruimingsplan.
- Het ontruimen wordt een keer per jaar geoefend en geëvalueerd.

Praktisch waar de hulpmiddelen staan

De AED hangt achter de deur in het poortje links naast het dorpshuis,

Brandblussers:

1. links in de hal bij de achteruitgang van de kerk
2. rechts bij de zij uitgang aan de kerkbank
3. boven op de galerij naast de toegangsdeur van de toren
4. in de toren

Rolstoel: In de kast van de tafels en stoelen naast de grote zaal (opbaarruimte).

Het kussen en het deken: Op de rolstoel.

De brancard: In de meterkast als je Silo binnenkomt rechts.

De verbandtrommel: In de keuken in het gebouw silo.

Blusdeken: In de keuken in het gebouw silo.

Afsluiters van gas en water: In de meterkast in de hal in Silo.

Licht knoppen in de Kerk: Vanuit de kerk gezien, links van de deur naar Silo.

Bijlage

Functie	Telefoonnummer
Alarmnummer	112
Telefoonnummer Kerk/Silo	0182309379
Politie, brandweer en ambulance	112

Functie	Naam	Telefoonnummer
Koster	M. Klarenbeek	0636031658
	M. de Wit	0651004492
	B. Kok	0621956436
Kerkrentmeester/BHV	M. Versluis	0651494687
	C. Verweij	0615431419
	G. Flier	0652082032
	C J. de Wit	0625360557

Ondersteunende diensten	Telefoonnummer
Politie	0900-8844 of (112)
Brandweer Lopik	088-8781000 of (112)
Ziekenhuis Gouda	0182-505050 of (112)

Ziekenhuis Nieuwegein	0883203000 of (112)
Gemeente Lopik	0348554455 of 0348140348

Afspraken en lijst met vrijwilligers bij calamiteiten

Iemand die onwel wordt in de kerk:

- De koster neemt het initiatief en coördineert.
- Als iemand niet lekker wordt in de kerk gaan de koster en 2 EHBO-ers e/o verpleegkundige naar de patiënt.
- Zij halen indien mogelijk de patiënt uit de kerk, als het kan schuiven zij het kussen naar het gangpad en zetten de patiënt in de rolstoel of leggen hem/ haar op de brancard.
- De patiënt wordt in Silo: in de consistorie of in de hal voor de consistorie neergelegd en door een EHBO-er of verpleegkundige wordt als dit nodig is 112 gebeld
- Een EHBO-er/ verpleegkundige belt zelf 112 of geeft opdracht 112 te bellen.
- Als er meer dan 2 EHBO-ers e/o verpleegkundige uit de kerk gekomen zijn kunnen de overige weer terug naar de kerk.
- Als de koster langer weg moet uit de kerk wordt de 2e koster gewaarschuwd.
- Indien nodig haalt de koster familie/vrienden uit de kerk en informeert de dominee, dit alleen als het heel ernstig is.
- De ouderling-kerkrentmeesters vangen de familie/ vrienden op in ernstige gevallen, zij worden gewaarschuwd door de koster.
- Telefoon: neem een mobiele telefoon mee zodat je bij de patiënt kan blijven.

Bij ernstige hartklachten en een daaropvolgende reanimatie verplaatsen we de patiënt naar het gebouw silo. De AED hangt achter de deur in het poortje links naast het Dorpshuis.

Lijst met vrijwilligers

Tineke Dekker	0614663575
Janneke Hogendoorn	0651545868
Margreet de Jong	0634975291
Astrid Oskam	0655882319
Nel Rijkaart	0618727082
Jolanda Spelt	0627118707
Anne van der Vlist	0648893340
Michel Versluis	0651494687
Cock Verweij	0615431419
Anne Zuidervliet	0630665545